

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา (ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร
ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE BILINGUAL SCHOOL (THAI-CHINESE)
PROGRAM UNDER BANGKOK METROPOLITAN

จิตรดา วงศ์จันทร์¹
สัมมา รัตนชัย²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบผสมผสาน (Mixed Method) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการและกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา(ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรง ระหว่าง 0.8 - 1.0 และค่าความเชื่อมั่น 0.96 เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด จำนวน 148 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.89 แล้วจึงทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เป็นความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้แบบสัมภาษณ์ร่วมในการเก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์ผู้บริหาร 12 คน ตรวจสอบความถูกต้องโดยการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยแต่ละขั้นตอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภาษาจีนในสถานศึกษาและการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอน พบว่า (1) การวางแผนการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนามาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีบางโรงเรียนที่พัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษาภาษาจีน มีการจัดประชุมให้ครูไทยและครูจีนร่วมกันวิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดวิชาเป็นภาษาจีนในวิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาศิลปะ วิชาสุขศึกษาและวิชาภาษาจีน แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร มีการจัดทำแผนการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับวิชาภาษาจีนเพียงบางโรงเรียน (2) การจัดการเรียนการสอนภาษาจีน อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยโรงเรียนบางแห่งมีการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าเรียน ตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร มีการจัดตารางเรียน จำนวน 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับ 5 วิชาภาษาจีน มีการใช้แผนการจัดการเรียนรู้หลากหลาย แต่ยังประสบปัญหาในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เนื่องจากภาษาจีนที่ใช้เป็นคำยากที่จะเข้าใจ และครูจีนบางคนยังขาดเทคนิคการสอนที่เหมาะสม (3) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน และการจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการส่งเสริมให้มีแหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับภาษาจีนที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งดำเนินการร่วมกันโดยตัวแทนครูไทยและครูจีนบางแห่งแล้วส่งหนังสือให้กับทุกโรงเรียนให้ผู้สอนเลือกใช้ มีการพัฒนาสื่อร่วมกัน มีการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์สำหรับห้องเรียนภาษาจีน มีการจัดห้องวัฒนธรรมจีนให้เรียนรู้เพิ่มเติม (4) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนและการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการเทียบโอนผลการเรียนภาษาจีนไปยังโรงเรียนอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการวัดผลและประเมินผลแต่ละภาคเรียน 2 ครั้ง คือ การสอบที่เป็นภาษาจีน 5 วิชา และการสอบด้วยภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังมีการสอบวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาจีน ที่เป็นข้อสอบภาษาจีนทั้งฉบับปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นมา (5) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาภาษาจีน อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูที่สอนภาษาจีนและการจัดประชุมทางวิชาการภาษาจีนอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก โดยมีการนิเทศการสอนร่วมกัน มีการประเมินครูจีนเพื่อต่อสัญญาจ้าง มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเฉพาะครูไทย มีการจัดประชุมร่วมระหว่างครูไทยและครูจีนที่สอนคู่กันก่อนเปิดภาคเรียน (6) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง โดยมีการแนะแนว

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การศึกษา มีการจัดอบรมภาษาจีนให้แก่ชุมชน และเทศกาล มีการประสานงานกับสถาบันทางภาษาจีนจัดกิจกรรมในวันสำคัญ มีการแลกเปลี่ยนครูไทยกับครูจีนจากสาธารณรัฐประชาชนจีน มีการศึกษาต่อต้านภาษาจีนของครู แต่ขาดการจัดการศึกษาต่อยอดระดับมัธยมศึกษาในหลักสูตรสองภาษา(ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ พบว่า ควรมีการพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนและกำหนดให้ใช้หลักสูตรเดียวกัน จัดทำแผนการบริหารงานวิชาการและแนวปฏิบัติ ควรเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร กำหนดผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถตามที่โรงเรียนต้องการ เตรียมการรองรับปัญหาครูจีนลาออก จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน จัดกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดนิทรรศการให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ จัดเรียนพิเศษซ่อมเสริม รับนักเรียนตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร ควรให้ทุกโรงเรียนมีโอกาสเลือก ตามความต้องการแทนการจัดสรร จัดหาและ/หรือพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม จัดห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ ควรใช้ข้อสอบจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สอบคัดเลือกนักเรียน มีการสอบวัดความรู้ภาษาจีนประจำภาคการศึกษา นิเทศ และประเมินผลการสอนของครู ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอโดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียนโดยครูไทยและครูจีน จัดประชุมทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในเกี่ยวกับภาษาจีน ควรเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับภาษาจีนให้แก่ชุมชน ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น สอนภาษาจีนสำหรับครูและบุคลากรในโรงเรียน จัดให้มีทุนการศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีความสามารถด้านภาษาจีน เปิดโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อต่อยอดหลักสูตรสองภาษา(ไทย-จีน)

Abstract

The purpose of this mix method survey research was to study the level of academic administration and to suggest the guidelines to develop academic administration in the bilingual school (Thai-Chinese) under Bangkok Metropolis. 148 questionnaires which were 0.96 reliability and 0.80-1.00 line item validity were sent out. 136 (91.98 percentage) were completed to be analyzed. The data was analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation. And Also using the constructed interview which 0.80 -1.00 line item validity interviewed 12 administrators to collect qualitative data, checked the data correction with triangulation technique, and analyzed using content analysis.

The research findings were as follows:

1. The level of academic administration in overall was at the high level, most of each steps were at the high level except the step of Chinese learning quality's development and the step of academic promotion and supporting were at the moderate level. For detail in each steps, the step of academic administration planning were at the high level every items. Most of schools used basic education's core curriculum, some schools developed their own Chinese curriculum. There were setting Thai-Chinese teachers meeting to analyze and arrange the Chinese subject guideline of 5 subjects : arithmetic, science, art, hygiene, and Chinese language, but it wasn't success enough, and also had the Chinese academic administration plan in some schools. The step of learning and instruction were at the high level for every items. Some schools selected students by testing according to Bangkok Metropolitan policy. There were setting learning schedule 15 hour per week for 5 Chinese subjects, used various learning management plans, got the problem in science learning and instruction because it was difficult to understand in Chinese language. And also some Chinese teachers were lake of suitable method of teaching. The step of book selection and media and materials arrangement for learning and instruction were at the high level almost of items except the promotion of Chinese learning resources' center was at the moderate level. The representation of Chinese and Thai teacher in some schools selected and sent the books to every schools for use, cooperated the media development, purchased materials and durable articles for the Chinese classroom, arranged the Chinese cultural room for the extra learning. The step of measurement and evaluation and transferring were at the high level almost of items except the transferring to others school was at the moderate level. There were the measurement and evaluation 2 times per semester : 5 Chinese subjects testing and Thai testing according to basic education curriculum, and also tested with Chinese paper test once a year. The step of Chinese

learning quality development were at the moderate level almost of items except the teachers' workshop for Chinese language teaching and the Chinese academic meeting continuously were at the high level. There were the cooperative supervision, evaluating Chinese teacher to continue the contract, taking the classroom research for Thai teachers, setting the dual Chinese teacher and Thai teacher meeting before semester opening yearly. The step of academic promotion and supporting were at the moderate level all of items. There were the guidance from others Chinese curriculum school, arranged the Chinese workshop for community and Bangkok Metropolitan official, cooperated with Chinese Institute setting the activities, exchanged Thai teachers with Chinese teachers from the republic of China, set the further studying in Chinese language for Thai teacher, but wasn't the education extension to secondary level

2. The development guidelines were : schools should develop the Chinese curriculum and assign to be used for every schools, set the Chinese administration plan and academic guidelines, emphasis the learning and instruction for communication, appoint able teachers, prepare for Chinese teachers retirement's problem, set the cooperative learning and instruction plan, set the curriculum and student development activities, set various activities for students to show their ability, set the special classroom for improving the student learning, receive the student according to Bangkok Metropolitan' policy, give a chance for schools selecting the textbooks by themselves, find or develop suitable material, equipment, media, innovation and technology, set the library and learning center, use the examination from the Education Office, Bangkok Metropolitan to select students, test the knowledge of Chinese language every semester, supervise and evaluate the teachers' instruction, improve learning and instruction continuously by examining from the students' achievement, take the research for quality development and assign the classroom action research for Thai and Chinese teachers, set the academic meeting continuously, develop the internal quality assurance system about Chinese learning and instruction, publicize the Chinese language knowledge to community, cooperate for academic development with others school and organization, teach Chinese language to Thai teacher and staff, establish scholarship, set the cooperative network with the others Chinese language organization, and open the extension school to secondary level .

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมโลกได้ก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และยุคการแข่งขันการสื่อสารไร้พรมแดน ซึ่งคนในสังคมจำเป็นต้องเรียนรู้ตลอดเวลา เพื่อเตรียมคนในชาติให้มีความสามารถในการปรับตัว ก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม และมีความสามารถในการแข่งขันภาษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมของการเรียนรู้ที่จะใช้เป็นที่สื่อกลางในการค้นคว้า ศึกษาหาความรู้ การติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน

ภาษาจีนเป็นภาษาที่สำคัญของทวีปเอเชียมาช้านาน เนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นแหล่งอารยธรรมที่ยิ่งใหญ่ มีวัฒนธรรมทางด้านภาษาอันยาวนาน และด้วยสภาพภูมิประเทศ ขนาดของประเทศ จำนวนประชากร การเมือง การปกครองและเศรษฐกิจ ที่มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทำให้ ปัจจุบันมีผู้ใช้ภาษาจีนเกือบ 2,000 ล้านคน ภาษาจีนที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปมีหลากหลาย เช่น ภาษาจีนแมนดาริน ภาษาจีนแต้จิ๋ว ภาษาจีนกวางตุ้ง ภาษาจีนไหหลำ ภาษาจีน

ฮกเกี้ยน ภาษาจีนแคะ เป็นต้น รัฐบาลจีนจึงได้กำหนดให้ภาษาจีนกลางหรือที่ชาวต่างชาติเรียกว่า แมนดาริน เป็นภาษากลางที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร (จรรยา จารุรัตนานนท์, 2549, หน้า 3)

การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยเกิดขึ้นตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เป็นการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชน ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยชุมชนหรือท้องถิ่นที่รวมตัวกันเป็นสมาคมหรือมูลนิธิ ในระยะต่อมาเนื่องจากนโยบายด้านการเมืองระหว่างประเทศของรัฐบาลในขณะนั้น โรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนทุกแห่งจึงอยู่ในการควบคุมเป็นพิเศษ จนกระทั่งปี พ.ศ.2518 เมื่อสาธารณรัฐประชาชนจีนสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศไทย นโยบายการควบคุมโรงเรียนสอนภาษาจีนอย่างเคร่งครัดจึงผ่อนคลายลง ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีนได้รับอิสระในการบริหารกิจการเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนประเทศอื่นๆ ได้แก่ ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน ญี่ปุ่น ฯลฯ นอกจากนี้ยังเป็นหลักสูตรปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนตามลำดับ เนื่องจากสังคมไทยเกิดกระแส

นิยมการเรียนภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งเพื่อนำไปใช้ในการปฏิสัมพันธ์ร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจ และเพื่อใช้ในภาคบริการต่างๆ ของสังคมที่จำเป็นต้องใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร จึงทำให้ประชากรกลุ่มต่างๆ สนใจภาษาจีนมากยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 หน้า 2)

กรุงเทพมหานครมีนโยบายในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการใช้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศอีกหนึ่งภาษา นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ และสามารถใช้ภาษาจีนเพื่อเป็นสื่อในการเรียนรู้สาระการเรียนรู้อื่นๆ อย่างมั่นใจ พัฒนาดนสู่มาตรฐานสากล ดำรงตนตามแบบวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพพร้อมเป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่าของเมือง โดยในปีการศึกษา 2547 กรุงเทพมหานครได้อนุมัติให้สำนักงานการศึกษา เริ่มโครงการโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรภาษาจีน) ขึ้นจำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดสัมพันธวงศ์ สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ ในการปีการศึกษา 2551 เพิ่มโรงเรียนเข้าร่วมโครงการอีก 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดราชบพิธ สำนักงานเขตพระนคร โรงเรียนวัดหัวลำโพง สำนักงานเขตบางรัก และโรงเรียนวัดดวงแข สำนักงานเขตปทุมวัน (พริยูพา ลือสิงหนาท, 2552, หน้า 2)

ปัจจุบันมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามโครงการโรงเรียนสองภาษา(หลักสูตรภาษาจีน) สังกัดกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น 10 โรงเรียน สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนสองภาษา (ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า (1) หลักสูตรที่นำมาจัดการเรียนการสอนขาดความเหมาะสมในการนำไปใช้ เนื่องจากนำมาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งไม่มีหลักสูตรภาษาจีนเป็นการเฉพาะ แล้วครูผู้สอนแต่ละวิชาต่างคนต่างทำ ครูจีนไม่เข้าใจหลักสูตรการศึกษาของไทย ทำแผนการสอนเอง ซึ่งนำมาจากประเทศจีนโดยที่ครูไทยไม่สามารถตรวจสอบได้ เนื่องจากไม่มีบุคลากรที่จบสาขาภาษาจีนโดยตรง (2)ระบบการวัดและประเมินผลของแต่ละโรงเรียนไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งที่จัดการศึกษาแบบสองภาษา(ไทย-จีน) เหมือนกัน (3) การจัดหาบุคลากร สำนักงานการศึกษาเป็นผู้จัดหาและส่งครูจีนมาให้ ครูจีนไม่ได้จบสาขาที่ต้องมาสอน เป็นเพียงผู้ใช้ภาษาจีนได้ และบางคนขาดระเบียบวินัยในการมาปฏิบัติงานและขาดจิตสาธารณะในการช่วยเหลืองานอื่นของโรงเรียน ไม่มีระเบียบชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารครูจีน เช่นการลา ป่วย ขาด สาย เนื่องจากการทำสัญญาจ้างปีต่อปี ไม่มีความมั่นคงและจูงใจในการอยู่พัฒนาองค์กรร่วม

กับครูไทย เมื่อขาดงานหรือลาออก ไม่มีบุคลากรมาทำงานทดแทนทันที ต้องจัดสรรครูจีนที่มีอยู่มาสอนแทน จนกว่าจะถึงปีการศึกษาต่อไป (4) นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนสองภาษา(ไทย-จีน) มีที่เรียนต่อจำกัด โดยเฉพาะนักเรียนหญิง ขาดที่เรียนต่อทำให้นักเรียนไม่ได้ต่อยอดและไม่ได้้นำภาษาจีนไปใช้ประโยชน์เลย เพราะต้องไปต่อระดับมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนหลักสูตรทั่วไป (ผู้บริหารคนที่ 1 ,24 ตุลาคม 2556, การสัมภาษณ์ ผู้บริหารคนที่ 2, 26 ตุลาคม 2556, หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ,26 ตุลาคม 2556) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพริยูพา ลือสิงหนาท (2552) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินโครงการโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรภาษาจีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินโครงการโรงเรียนสองภาษา(หลักสูตรภาษาจีน) เรียงลำดับดังนี้ ด้านวัสดุอุปกรณ์ เพื่อจัดห้องเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านบุคลากรครูชาวต่างประเทศ ควรมีการจัดอบรมภาษาไทยเบื้องต้นให้ ด้านงบประมาณค่าตอบแทนแก่ครูชาวต่างประเทศล่าช้า

ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา (ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา (ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร และเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา(ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา (ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา(ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา(ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษา

ต่างประเทศ (ภาษาจีน) และครูไทย จำนวน 100 คนและครูจีน จำนวน 48 คน รวมทั้งสิ้น 148 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา(ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มอย่างเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ที่มีการดำเนินงานเป็นที่ยอมรับจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 6 คน และ จากโรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 6 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตรวัด (Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวความคิดของเบสต์ และหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยเทคนิค CVI มีค่าความเที่ยงตรงเป็นรายชื่อ ระหว่าง 0.8-1.0 และทำการวิเคราะห์เนื้อหาด้วย (Content Analysis) เพื่อให้ได้ข้อมูลระดับและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา (ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน ทุกโรงเรียนเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2 ส่งแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำเอกสารนำส่งที่สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อส่งต่อไปยังโรงเรียนต่างๆ

3 หลังจากส่งแบบสอบถามแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ตรวจสอบความสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.89 แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล

4 ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลเป็นการล่วงหน้าเพื่อขอโอกาสในการสัมภาษณ์

5 ดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่ได้รับการนัดหมายตามลำดับ จนได้ข้อมูลครบถ้วนทุกคน

6 ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยเทคนิคตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งเป็นการ

ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในด้านเวลา สถานที่ และบุคคลที่ต่างกัน โดยพิจารณาข้อมูลที่ได้จากต่างเวลา ต่างสถานที่ และผู้ให้ข้อมูลที่ต่างกันแล้วยังได้ข้อมูลเหมือนเดิม เพื่อนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เป็นผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา (ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่เป็นระดับและกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา(ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)เพื่อนำไปสู่ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระดับการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยแต่ละขั้นตอน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพการศึกษภาษาจีนในสถานศึกษา และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอน พบว่า (1) การวางแผนการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยสถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งพัฒนามาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีบางโรงเรียนที่พัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษาภาษาจีน มีการจัดประชุมให้ครูไทยและครูจีนร่วมกันวิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดวิชาเป็นภาษาจีนใน 5 วิชา ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาศิลปะ วิชาสุขศึกษาและวิชาภาษาจีน แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร มีการจัดทำแผนการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับวิชาภาษาจีนเพียงบางโรงเรียน (2) การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยสถานศึกษาบางแห่งมีการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าเรียน ตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร มีการจัดการเรียนจำนวน 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับ 5 วิชาภาษาจีน มีการใช้แผนการจัดการเรียนรู้หลากหลาย แต่ยังประสบปัญหาในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เนื่องจากภาษาจีนที่ใช้เป็นคำยากที่จะเข้าใจ และครูจีนบางคนยังขาดเทคนิคการสอนที่

เหมาะสม (3) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน และการจัดสื่อ และวัสดุเพื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการส่งเสริมให้มีแหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับภาษาจีนที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งดำเนินการร่วมกันโดยตัวแทนครูไทยและครูจีนบางแห่งแล้วส่งหนังสือให้กับทุกโรงเรียนเพื่อให้ครูผู้สอนเลือกใช้ มีการพัฒนาสื่อร่วมกัน มีการจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์สำหรับห้องเรียนภาษาจีน มีการจัดห้องวัฒนธรรมจีน ให้เรียนรู้เพิ่มเติม (4) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการเทียบโอนผลการเรียนภาษาจีนไปยังโรงเรียนอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการวัดผลและประเมินผลแต่ละภาคเรียน 2 ครั้ง คือ การสอบที่เป็นภาษาจีน 5 วิชา และการสอบด้วยภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังมีการสอบวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาจีน ที่เป็นข้อสอบภาษาจีนทั้งฉบับปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นมา (5) การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาภาษาจีน อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูที่สอนภาษาจีนและการจัดประชุมทางวิชาการภาษาจีนอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก โดยมีการนิเทศการสอนร่วมกัน มีการประเมินครูจีนเพื่อต่อ สัญญาจ้าง มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเฉพาะครูไทย มีการจัด ประชุมร่วมระหว่างครูไทยและครูจีนที่สอนคู่กันก่อนเปิด ภาคเรียนในแต่ละปี (6) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง โดย มีการแนะแนวการศึกษา จากโรงเรียนหลักสูตรภาษาจีนอื่นๆ มีการจัดอบรมภาษาจีน ให้แก่ชุมชน และเทศกาล มีการประสานงานกับสถาบันทาง ภาษาจีนเพื่อจัดกิจกรรมทางภาษาจีนในวันสำคัญ มีการ แลกเปลี่ยนครูไทยกับครูจีนจากสาธารณรัฐประชาชนจีน มีการศึกษาต่อด้านภาษาจีนของครูแต่ขาดการจัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในหลักสูตรสองภาษา(ไทย-จีน) สังกัด กรุงเทพมหานคร

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ พบว่า

(1) การวางแผนการบริหารงานวิชาการ ควรมีการพัฒนา หลักสูตรภาษาจีนเป็นการเฉพาะร่วมกันและกำหนดให้ใช้ หลักสูตรเดียวกัน ควรจัดทำแผนการบริหารงานวิชาการและ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการภาษาจีน (2) การจัดการ เรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษา ควรเน้นการจัดการเรียน การสอนภาษาจีนเพื่อการสื่อสารโดยเฉพาะ ควรมีการกำหนด ผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถอย่างเหมาะสมตามที่โรงเรียน ต้องการ ควรเตรียมการรองรับปัญหาครูจีนลาออกกลาง

ปีการศึกษา ครูไทยกับครูจีนควรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ร่วมกัน และสามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการ จัดกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนภาษาจีน อย่างเหมาะสม การจัดนิเทศการให้นักเรียนได้แสดงความ สามารถด้านการสื่อสารภาษาจีนเนื่องในวันสำคัญต่างๆ ควร จัดเรียนพิเศษซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีปัญหาและย้ายห้อง เรียนไปหลักสูตรปกติ หากเรียนแบบหลักสูตรภาษาจีน ไม่ได้ ควรรับนักเรียนตามนโยบายของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (3) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน และการ จัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน ควรให้ทุกโรงเรียนมี โอกาสเลือก หนังสือ แบบเรียนภาษาจีนอย่างเหมาะสม ตาม ความต้องการ แผนการจัดสรร ควรมีการจัดหาและ/หรือพัฒนา วัสดุ อุปกรณ์ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ควรมีการจัดห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้เพื่อการค้นคว้าเกี่ยว กับภาษาจีน (4) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และ การเทียบโอนผลการเรียน ควรมีการวัดและประเมินผลโดย ใช้ ข้อสอบจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สอบคัดเลือก นักเรียนเพื่อเข้าเรียน และมีการสอบวัดความรู้ภาษาจีน ประจำ ภาคการศึกษา ตลอดจนมีการนิเทศ และประเมินผลการสอน ของครูอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการปรับปรุงการเรียนการสอน อย่างสม่ำเสมอ โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (5) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาภาษาจีนในสถานศึกษา ควรมี การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาภาษาจีน และการ วิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยครูไทยและ ครูจีน ควรมีการพัฒนาครูที่สอนภาษาจีนโดยการจัดประชุม ทางวิชาการภาษาจีนอย่างต่อเนื่องหรือจัดอบรมร่วมกับครู ไทย ควรมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในที่เกี่ยวข้อง (6) การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการ ควรมีการเผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับภาษาจีนให้แก่ชุมชน ควรมีการประสานความ ร่วมมือในการพัฒนาวิชาการด้านภาษาจีนกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น ควรสอนภาษาจีนสำหรับครูและบุคลากรในโรงเรียน ให้สามารถสื่อสารภาษาจีนได้ ควรจัดให้มีทุนการศึกษาสำหรับเด็กนักเรียนดี ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานที่มี ความสามารถด้านภาษาจีนเข้ามาช่วยเหลือ ควรเปิดโรงเรียน ขยายโอกาสหลักสูตรสองภาษา(ไทย-จีน)สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อต่อขยายการรับนักเรียนที่จบจากโรงเรียนหลักสูตรสอง ภาษา (ไทย-จีน) ในระดับประถมศึกษา

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับการบริหารงาน

วิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยแต่ละขั้นตอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภาษาจีนในสถานศึกษาและการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการที่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนพบว่า การวางแผนการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยสถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้หลักสูตรสถานศึกษาของตนเอง มีบางโรงเรียนที่พัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษาภาษาจีน มีการจัดประชุมให้ครูไทยและครูจีนร่วมกันวิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดวิชาเป็นภาษาจีนใน 5 วิชา ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาศิลปะ วิชาสุขศึกษา และวิชาภาษาจีน แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร มีการจัดทำแผนการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับวิชาภาษาจีนเพียงบางโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีการประชุมร่วมกันระหว่างครูไทยและครูจีนเพื่อจัดทำและพัฒนาหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร มีการวางแผนการบริหารงานวิชาการและการจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาภาษาจีนที่ต้องสอนตามหลักสูตร มีการกำหนดวิธีวัดและประเมินผลที่เหมาะสมร่วมกันก่อนเปิดภาคการศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ครูในโครงการได้มีส่วนร่วมและนำไปปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวินี บุญทา (2545) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) : กรณีศึกษาโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย ที่พบว่า การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนมีการจัดตั้งโครงการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน โดยมอบให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำหลักสูตร มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร เน้นการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารและการประกอบวิชาชีพ กำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน มีเกณฑ์ในการกำหนดวิธีวัดและประเมินผลทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนวัดผลโดยเน้นการวัดผลตามสภาพจริง การใช้หลักสูตร ในด้านการบริหารหลักสูตร มีการจัดเตรียมบุคลากรโดยจัดส่งครูเข้าอบรม และงานวิจัยของชัยพร สกุลพนารักษ์ (2552) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษา สำหรับประเทศไทย พบว่ากลุ่มงานบริหารวิชาการ โครงการสองภาษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรเป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารโรงเรียนสองภาษา ดังนั้นโรงเรียนควรบริหารจัดการ โดยให้มีการสร้างหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการ ผู้บริหารและครูควรติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา เพื่อนำผลการดำเนินงานมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ก้าวไปในทิศทางที่เหมาะสมและสอดคล้อง

กับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง โดยสถานศึกษาบางแห่งมีการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าเรียน ตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร มีการจัดตารางเรียน จำนวน 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับ 5 วิชาภาษาจีน มีการใช้แผนการจัดการเรียนรู้หลากหลาย แต่ยังประสบปัญหาในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เนื่องจากภาษาจีนที่ใช้เป็นคำยากที่จะเข้าใจ และครูจีนบางคนขาดเทคนิคการสอนที่เหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจาก แม้ว่าสถานศึกษามีการจัดชั้นเรียนที่เหมาะสม รับนักเรียนตามที่สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กำหนด มีการจัดตารางเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนภาษาจีน กำหนดครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่สอน สอนเป็นทีมโดยครูไทยกับครูจีนสอนคู่กัน ร่วมกันจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มากที่สุด แต่ก็ยังประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอันอาจจะเนื่องจากพื้นฐานทางภาษาของนักเรียนยังไม่ลึกซึ้งเพียงพอ และความแตกต่างกันของผู้เรียน ธรรมชาติของภาษาจีนที่ต้องใช้คำศัพท์ที่ค่อนข้างยากในการถ่ายทอดให้เกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์สำหรับนักเรียนไทยที่เริ่มต้นเรียนในระดับประถมศึกษา จึงต้องใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมหลากหลายที่ครูจะต้องแสวงหาและนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมุขรินทร์ หวง (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลาง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรจัด กิจกรรมให้หลากหลายและเพิ่มสื่อการสอนให้มากขึ้น

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน และการจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องส่งเสริมให้มีแหล่งค้นคว้าที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยดำเนินการร่วมกันโดยตัวแทนครูไทยและครูจีนบางแห่งแล้วส่งหนังสือให้กับทุกโรงเรียนเพื่อให้ครูผู้สอนเลือกใช้ มีการพัฒนาสื่อร่วมกัน มีการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์สำหรับห้องเรียนภาษาจีน มีการจัดห้องวัฒนธรรมจีนให้เรียนรู้เพิ่มเติม ทั้งนี้เนื่องจาก แม้สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จะมีการจัดสรร หนังสือ แบบเรียน สื่อและวัสดุสำหรับการเรียน การสอนเป็นจำนวนมาก แต่สถานศึกษา

ไม่มีการจัดห้องสมุดภาษาจีนเป็นการเฉพาะ รวมทั้งการแสวงหาหรือจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการจัดระบบในการให้บริการที่เหมาะสมจะช่วยสร้างความสนใจ คุณค่า เกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนได้อย่างคุ้มค่า แม้ว่าสถานศึกษาจะให้ครูไทยและครูจีนพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติมอย่างน้อยคนละ 2 ชิ้นต่อปีการศึกษา แต่ก็อาจจะยังไม่เพียงพอหรือทันสมัยสำหรับการจัดการเรียนการสอนที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการสอนโดยใช้สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันที่จะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับทัศนะของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 3-4) ที่ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการประการหนึ่งคือการจัดการบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่ (1)งานการจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักเรียนนักศึกษาเน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน (2) การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการให้นักเรียน นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม (3)การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน และ(4) การวัดผลและประเมินผลกระบวนการเพื่อให้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนและการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการเทียบโอนผลการเรียนภาษาจีนไปยังโรงเรียนอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการวัดผลและประเมินผลแต่ละภาคเรียน 2 ครั้ง คือ การสอบที่เป็นภาษาจีน 5 วิชา และการสอบด้วยภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังมีการสอบวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาจีน ที่เป็นข้อสอบภาษาจีนทั้งฉบับปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นมา จะเห็นได้ว่า สถานศึกษามีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนที่หลากหลาย ได้แก่ การทำแฟ้มสะสมงาน การสังเกตพฤติกรรมการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรม การสอบหลังจบหน่วยการเรียนรู้ต่างๆและเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่เป็นข้อสอบภาษาจีนและข้อสอบภาษาไทย นอกจากนี้สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครมีการนำข้อสอบที่เป็นภาษาจีนมาสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเพื่อนำผลการวัดและประเมินผลไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนหลักสูตรสองภาษา

(ไทย-จีน)ต่อไป ส่วนการเทียบโอนผลการเรียนภาษาจีนไปยังโรงเรียนอื่นๆ นั้นอาจจะประสบปัญหาอยู่บ้างเนื่องมาจากการใช้หลักสูตรที่หลากหลายแตกต่างกันทั้งสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร สถานศึกษาเอกชน และสถานศึกษาในสังกัดหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาสองภาษา(ไทย-จีน)ซึ่งมีโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา ตลอดจนมีเป้าหมายหรือจุดเน้นต่างกันไป จึงอาจจะทำให้ให้นักเรียนจะต้องเรียนวิชาต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อปรับเข้าสู่หลักสูตรที่ต้องการจะเทียบโอนไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา ภูษานานุสรณ์ (2552) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสอนภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน(สช.)กรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน คือ ส่งเสริมให้ครูวัดผลอย่างหลากหลาย สร้างความตระหนักเพื่อให้เกิดความรักศรัทธาในอาชีพครู ดูแลเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักภาระหน้าที่ ขยันเรียน และทำการบ้านทั้งหมด กระทรวงศึกษาธิการควรจัดหลักสูตรแกนกลางที่โรงเรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียน พร้อมจัดทำคู่มือ ครูควรใช้สื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจนักเรียน และต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนไม่น่าเบื่อ และงานวิจัยของพรุพา ลือสิงหนาท (2552) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินโครงการ โรงเรียนสองภาษา(หลักสูตรภาษาจีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการ (Process) (1)ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านโรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครอง และด้านนิเทศ (2) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ดังนี้ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านโรงเรียนกับผู้ปกครอง (3) นักเรียนมีความคิดเห็นด้านกระบวนการเรียงลำดับจากคำร้อยละที่มีค่าสูงสุด จำแนกตามรายด้านเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านประสิทธิภาพการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาภาษาจีน อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูที่สอนภาษาจีนและการจัดประชุมทางวิชาการภาษาจีนอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก โดยมีการนิเทศการสอนร่วมกัน มีการประเมินครูจีนเพื่อต่อสัญญาจ้าง มีการทำวิจัยในชั้นเรียนเฉพาะครูไทย มีการจัดประชุมร่วมระหว่างครูไทยและครูจีนที่สอนคู่กันก่อนเปิด

ภาคเรียนในแต่ละปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักการศึกษาอาจจะยังขาดการวิจัยประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสถานศึกษาสองภาษา(ไทย-จีน) อย่างกว้างขวางและมีข้อค้นพบที่เป็นปัจจุบันที่สุด ที่จะสามารถนำไปใช้ในการจัดระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างครบวงจร เพื่อให้สถานศึกษาทั้งหมดดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตร การสอน การนิเทศ แบบเรียน สื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ระบบประกันคุณภาพ การวิจัยในชั้นเรียน อย่างเหมาะสม ซึ่งจะต้องอาศัยการติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ จึงจะสามารถแก้ปัญหาในสถานศึกษาที่อาจเกิด ความไม่เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและแก้ปัญหานักเรียน ขาดห้องสมุดภาษาจีน และแหล่งเรียนรู้ภาษาจีนเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหลิว (Liu, Xinyuan, 2555) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ควรจัดอบรมเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมจีนอย่างเป็นระบบ ควรมีหลักสูตรภาษาจีนที่เป็นกลาง ควรให้ครูไทยเป็นแบบอย่างในการพูดภาษาจีนที่ถูกต้องตามหลักภาษา ควรอบรมพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาจีน ควรจัดอบรมทำสื่อและใช้สื่อประกอบการสอนอย่างหลากหลาย และควรมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

6. จากผลการวิจัยที่พบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ อยู่ในระดับ ปานกลางทุกเรื่อง โดย โดยพบว่าการแนะแนวการศึกษาจากโรงเรียนหลักสูตรภาษาจีนอื่นๆ มีการจัดอบรมภาษาจีนให้แก่ชุมชน และเทศกาล มีการประสานงานกับสถาบันทางภาษาจีนเพื่อจัดกิจกรรมทางภาษาจีนในวันสำคัญ มีการแลกเปลี่ยนครูไทยกับครูจีนจากสาธารณรัฐประชาชนจีน มีการศึกษาต่อด้านภาษาจีนของครูแต่ขาดการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในหลักสูตรสองภาษา (ไทย-จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการด้านภาษาจีน เป็นงานที่ประกอบด้วย การแนะแนวการศึกษา การเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน ตลอดจนเป็นการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการด้านภาษาจีนกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ซึ่งมีลักษณะงานที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของบุคลากรในโครงการที่จะสร้างผลการดำเนินงานให้เกิดการยอมรับ ความเชื่อมั่น ความศรัทธาให้เกิดกับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีแก่โครงการ จึงจะสามารถไปเผยแพร่หรือให้บริการ ตลอด

จนแสวงหาความร่วมมือต่างๆ ที่จะเป็พลังสำคัญที่จะสามารถนำมาใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญและเอาใจใส่ทั้งสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอกที่ต้องอาศัยมนุษยสัมพันธ์เพื่อ การประสานงานที่ดีกับผู้ปกครอง ชุมชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่จะเป็แรงกระตุ้นที่สำคัญในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสองภาษา(ไทย-จีน)ให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับยิ่งขึ้นอีกด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของชัยพร สกุลพนารักษ์ (2552) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย พบว่า กลุ่มงานบริหารทั่วไป สิ่งแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียนถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อบุคลากรในองค์กรรวมทั้งครู ผู้ปกครอง และที่สำคัญคือตัวนักเรียน เพราะบรรยากาศที่ดีหรือไม่ดีย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้อยู่เสมอ นอกจากนี้โรงเรียนควรมีการประสานงานร่วมกับหน่วยงานภายนอก หากโครงการได้รับการสนับสนุน หรือได้รับแรงกระตุ้นจากองค์กรภายนอก จะทำให้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาโรงเรียนเกิดความก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูควรได้รับการพัฒนาให้มีพื้นฐานทางภาษา วัฒนธรรมและวิถีชีวิตทั้งไทยและจีนอย่างต่อเนื่องและเท่าเทียมกัน

1.2 ครูไทยและครูจีนควรร่วมกันจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมการสอน หาเทคนิคและวิธีการ จัดหาหรือพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นเพื่อที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่สอนได้ดีขึ้น

1.3 สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางเพื่อใช้สำหรับทุกโรงเรียนภายใต้มาตรฐานเดียวกัน

1.4 สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรกระจายอำนาจการตัดสินใจในการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนและสื่อ วัสดุเพื่อการเรียนการสอน ตามความต้องการของสถานศึกษา

1.5 สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสองภาษา(ไทย-จีน) อย่างกว้างขวางและเผยแพร่

เป็นระยะๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดระบบคุณภาพ กระตุ้นการดำเนินงาน และประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา (ไทย -จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice)

2.2 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา (ไทย -จีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.3 ควรศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษา (ไทย -จีน) สังกัดกรุงเทพมหานครเชิงคุณภาพเต็มรูปแบบ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2550). การกระจายอำนาจการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จรูญ จารุรัชตานนท์. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการตัดสินใจไปเรียนภาษาจีนกลางที่ประเทศจีนของนักเรียนระดับต้น กลาง และสูง แห่งวิทยสถานแห่งวัฒนธรรมตะวันออก เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จินตนา ภูษานานุสรณ์. (2552). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนสองภาษาจีน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ชัยพร สกุลพนารักษ์. (2552). รูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.

พรยูพา ลือสิงหนาท. (2552). การประเมินโครงการโรงเรียนสองภาษา(หลักสูตรภาษาจีน) สังกัดกรุงเทพมหานคร. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.

ภาวินี บุญทา. (2545). การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) : กรณีศึกษาโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มุขรินทร์ หวง. (2551). แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยมหิดล.

หลิว ซินหยวน. (Liu, Xinyuan, 2555). สภาพ ปัญหา และ แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

